

OFERTY PRACY ORAZ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy w istotny sposób odzwierciedla przeobrażenia społeczno-gospodarcze dokonujące się w Polsce w okresie transformacji ustrojowej państwa.

Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie jest kondycja gospodarcza kraju (regionu) oraz kwestia nie dostosowania rozmiarów struktury kształcenia kadr kwalifikowanych do potrzeb gospodarki narodowej, tj. trwająca od lat dysproporcja między edukacją a pracą w ujęciu globalnym.

Zachodzące zmiany na rynku pracy stawiają przed szkolnictwem wymagania znacznie większego dostosowania kształcenia młodzieży do potrzeb zgłaszanych przez pracodawcę. Problem ten staje się istotny w aspekcie dochodzenia do wieku zdolności do pracy licznych roczników młodzieży urodzonych w okresie wyżu demograficznego.

W celu dostarczenia pomocnej informacji dla samorządów, które współuczestniczą w tworzeniu docelowej sieci szkolnictwa ponadgimnazjalnego, przeprowadzono w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Zielonej Górze analizę dotyczącą struktury zawodowej osób bezrobotnych oraz ofert pracy.

Na tej podstawie obliczono wskaźniki które procentowo określają szansę otrzymania oferty pracy w powiatowych urzędach pracy i w całym województwie lubuskim dla poszczególnych grup zawodowych, przy zastrzeżeniu że jest to tylko wskazówka dla prac prognostycznych, a parametr ten na pewno nie jest doskonały. Analiza zawodów dokonana jest na poziomie 4 cyfrowych kodów zawodowych i obejmuje oferty pracy zgłoszone do urzędów pracy w ciągu I półrocza 2003 r.

Opracowanie składa się z trzech głównych części, które dotyczą struktury zawodowej osób bezrobotnych, struktury zawodowej wpływających do urzędu ofert pracy i korelacji między określonymi kategoriami bezrobotnymi a ofertami pracy w danym zawodzie

Do opracowania jest dołączony wydruk przedstawiający ilość bezrobotnych, ilość ofert pracy oraz wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w powiatowym urzędzie pracy i województwie dla poszczególnych grup zawodów

Analizę opracowano na podstawie sprawozdawczości o rynku pracy (załącznik nr 3 do sprawozdania MP i PS –01) wprowadzonej przez Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 1998 r. Dz. U. Nr 160, poz. 1075.

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY

Według stanu na koniec czerwca 2003 r. w urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowanych zostało 107774 bezrobotnych. Lokuje to nasz region na czternastym miejscu w kraju pod względem liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Pod względem wysokości stopy bezrobocia (25,7%) zajmujemy trzecie miejsce w kraju po warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim (dla całej Polski wskaźnik ten wyniósł 17,8%).

Na wsi zamieszkuje obecnie 42456 bezrobotnych, co stanowi 39,4% ogółu bezrobotnych w województwie.

Absolwenci stanowili w końcu czerwca 2003 r. 2,1% ogółu bezrobotnych (2300 osób). W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku liczba bezrobotnych absolwentów w naszym województwie zwiększyła się o 132 osoby (o 6,1%) a ich udział w bezrobotnych ogółem pozostał na tym samym poziomie.

Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne wyniosła w połowie 2003 r. 2060 osób, co stanowiło 1,9% ogółu bezrobotnych.

Uprawnionych do pobierania zasiłku w końcu czerwca 2003 r. było 21896 osób, co stanowiło 20,3% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku liczba ta zmniejszyła się o 962 osoby (o 4,2%), a ich udział w bezrobotnych ogółem zmniejszeniu o 1,4 punktu procentowego.

Osoby, które zostały zwolnione z przyczyn dotyczących zakładu pracy – 5263, stanowiły w końcu czerwca 2003 r. 4,9% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do analogicznego okresu ubiegłego roku ich liczba zwiększyła się o 150 osób, a ich udział w bezrobotnych ogółem pozostał na tym samym poziomie.

Analiza struktury bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy wykazuje, że w dalszym ciągu najliczniejsze są grupy osób, które na podjęcie zatrudnienia oczekują powyżej 24 miesięcy (28,7% ogółu) oraz od 12 do 24 miesięcy (21,1%). Tak więc osoby długotrwale bezrobotne (czyli takie, które bez pracy pozostają dłużej niż 12 miesięcy) stanowią w województwie lubuskim na koniec czerwca 2003 r. prawie 50% ogółu bezrobotnych (53744 osoby).

W pierwszej połowie 2003 r. do urzędów pracy w województwie lubuskim zgłoszono 16405 ofert zatrudnienia, tj. o 2644 oferty więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (o 19,2%). Pracy niesubsydiowanej dotyczyło 9217 ofert, co stanowiło 56,2% ogółu ofert. W pierwszej połowie 2002 r. było to odpowiednio 10814 i 78,6%.

II. ZAWODY BEZROBOTNYCH

Statystyka bezrobotnych według zawodów i specjalności stanowi integralną część sprawozdawczości o rynku pracy. W końcu czerwca 2003 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych 89868 posiadało zawód (specjalność). Należy nadmienić że mimo ogólnej tendencji wzrostu bezrobocia w kraju, populacja osób z zawodem zmniejszyła się o 465 osób w odniesieniu do analogicznego okresu 2002 r., tj. spadek o 0,5%.

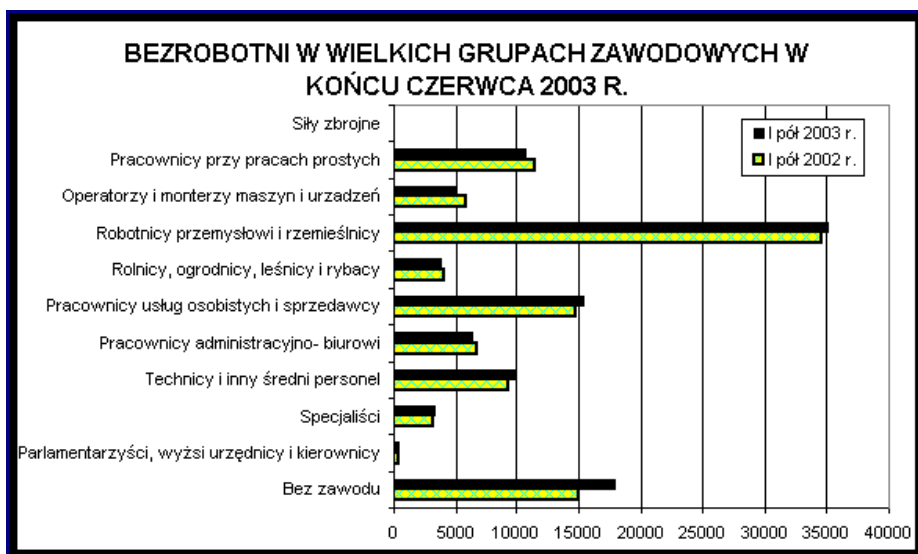
Natomiast populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu tzw. grupa bez zawodu zwiększyła się z 14980 na koniec czerwca 2002 r. do 17906 na koniec czerwca 2003 r., czyli o 2926 osób. Bezrobotni bez zawodu stanowią 16,6 ogółu gdy rok wcześniej stanowili 14,2% zarejestrowanych bezrobotnych. Możemy więc zaobserwować taką zależność, że gdy zmniejszyła się liczba bezrobotnych posiadających określony zawód, to z kolei znacząco wzrosła liczba osób bezrobotnych którzy tego zawodu nie posiadają. Takie nietypowe zjawisko było spowodowane wprowadzoną w czerwcu nową klasyfikacją kodów i wynikało z potrzeby uzyskania większej spójności tej klasyfikacji ze standardami międzynarodowymi. Na skutek wprowadzonej zmiany nazewnictwa znaczna część bezrobotnych z kodem zawodowym, który nie występuje w obecnej klasyfikacji została automatycznie przekwalifikowana przez system komputerowy pod kodem osób bez zawodu.

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności w statystyce bezrobotnych wydzielono 11 najbardziej znaczących grup zawodowych tzw. grup wielkich według kodu dwucyfrowego. Wprowadzona została dodatkowo 11 grupa wielka, która nie istniała na koniec 2002 r. a obejmująca zawody funkcjonujące w siłach zbrojnych. W związku z faktem że w tej nowo wprowadzonej wielkiej grupie, zarejestrowanych jest zaledwie paru bezrobotnych, nie ma ona istotnego wpływu na przeprowadzoną analizę porównawczą w poniższej tabeli.

Grupy Zawodów	Bezrobotni zarejestrowani		
	30.VI 2002 r.	30.VI 2003 r.	Wzrost /spadek
Ogółem	105313	107774	2461
z tego			
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	316	366	50
Specjaliści	3092	3286	194
Technicy i inny średni personel	9375	9841	466
Pracownicy biurowi	6839	6495	-344
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	14708	15426	718
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	4042	3749	-293
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	34579	35028	449
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	5873	4897	-976
Pracownicy przy pracach prostych	11509	10772	-737
Siły zbrojne		8	

Bez zawodu	14980	17906	2926
------------	-------	-------	------

Analiza danych zawartych w tabeli pozwala stwierdzić, że odnotowany wzrost poziomu bezrobocia wystąpił w 6 wielkich grupach zawodowych, w pozostałych 4 zanotowano spadek.

Grupy te zostały również zilustrowane na poniższym wykresie.

Dalsza analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że w dalszym ciągu najliczniejsza jest siódma grupa - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.

Niewątpliwie struktura bezrobotnych według zawodów odzwierciedla przemiany gospodarcze jakie dokonują się w naszym kraju. Liczne zwolnienia grupowe jakie miały miejsce na początku lat dziewięćdziesiątych pracowników z upadających lub przekształcających się przedsiębiorstw oraz likwidacja wielu zakładów rzemieślniczych pod koniec tej dekady, a także przyśpieszenie procesów prywatyzacyjnych spowodowała, że właśnie ta wielka grupa robotników przemysłowych i rzemieślników jest obecnie najliczniej reprezentowana.

W końcu czerwca 2002 r. do tej grupy zaliczano 34579 osób, a rok później już 35028 osób. Bezrobotni wchodzący w skład tej grupy zawodowej stanowili 32,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W Klasyfikacji Zawodów i Specjalności omawiana grupa dzieli się na 4 podgrupy

1. górniczy i robotnicy budowlani – bezrobotnych poszukujących pracy w tym zawodzie było 8209 osób
2. robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń – do tej grupy zaliczono 12280 osób
3. robotnicy zawodów precyzyjnych – zarejestrowanych było tylko 1473 osób – jest to podgrupa najmniej liczna
4. pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – jest to największa podgrupa licząca 13066 osób

Tak więc na rynku pracy i to nie tylko lubuskim szczególnie trudności ze znalezieniem pracy mają robotnicy w podgrupie: pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, a wśród nich największa liczba osób zarejestrowanych według kodu czterocyfrowego jest w zawodach: krawcy, kapelusznicy i pokrewni (3231 osób), stolarze i pokrewni (2199 osób), szwaczki, hafciarki i pokrewni (2175 osób), piekarze-cukiernicy (1627 osób) Należy dodać że rok wcześniej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w innej podgrupie - robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń, a więc podgrupa o raczej wąskiej specjalizacji.

Na drugim miejscu pod względem liczebności uplasowała się piąta wielka grupa: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy. W końcu czerwca 2003 r. w jej skład weszło 15426 osób. Odnotowano największy wzrost w tej grupie w liczbach bezwzględnych o 718 osób w porównaniu do stanu sprzed roku (poza oczywiście grupą bez zawodu).

Według Klasyfikacji Zawodów i Specjalności grupa ta dzieli się na dwie duże podgrupy:

1. modelki, sprzedawcy i demonstratorzy – zaliczono tutaj 9725 osób
2. pracownicy usług osobistych i ochrony – grupa ta liczyła 5701 osób (niewątpliwie najbardziej reprezentatywny jeżeli chodzi o tą podgrupę jest zawód kucharzy – 3220 zarejestrowanych osób)

Niepokojącym zjawiskiem może być wzrost liczby bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe i średnie techniczne. Grupa 2 – specjaliści, a więc bezrobotni o wysokich kwalifikacjach zawodowych - do niedawna stanowili niezbyt liczną populację. W końcu czerwca 2003 r. zarejestrowanych było 3286 specjalistów. W ciągu roku stan liczebny tej grupy wzrósł o 194 osoby.

W końcu czerwca 2003 r. w tej grupie zawodowej najwięcej było: ekonomistów (613 osób), specjalistów ds. ekonomicznych i zarządzania (428 osób), nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (367 osób). Ze względu na zachodzące procesy społeczne w naszym kraju na szczególną uwagę zasługują dwie kategorie bezrobotnych zaliczanych do grupy specjalistów tj.

- grupa bezrobotnych nauczycieli
- grupa specjalistów ochrony zdrowia

Pierwsza z wymienionych grup – nauczyciele zajmuje jedno z pierwszych miejsc pod względem wielkości w grupie specjalistów. W końcu czerwca w urzędach pracy było zarejestrowanych 827 bezrobotnych nauczycieli różnych poziomów nauczania i specjalistów metod nauczania. Stanowili oni jedną czwartą ogółu wszystkich specjalistów.

Wśród bezrobotnych nauczycieli dominują kobiety 623 osoby czyli 75,3 % z ogółu bezrobotnych nauczycieli. Najtrudniejszą sytuację na rynku pracy z podjęciem zatrudnienia mają nauczyciele o specjalności niżej wymienionej i można na podstawie danych statystycznych z poprzednich lat dojść do wniosku że sytuacja ta pozostaje bez zmian.

Nauczyciel przedszkola	164
Nauczyciel nauczania początkowego	127
Pedagog szkolny	96
Nauczyciele wychowania fizycznego	73
Nauczania języka obcego	58
Nauczyciel języka polskiego	48
Nauczyciel języka historii	45
Nauczyciel matematyki	27
Nauczyciel religii	21

Najmniej liczną kategorię bezrobotnych stanowią: nauczyciele akademicy, przedmiotów zawodowych tj. pedagogicznych, medycznych, rolniczych i leśnych.

W tej grupie zarejestrowano tylko po jednym bezrobotnym. Natomiast na koniec czerwca br. nie było w ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych osób w zawodzie: nauczyciel psycholog, nauczyciel informatyki, przyrody, techniki i wychowania fizycznego w szkole podstawowej.

Jeżeli chodzi o specjalistów ochrony zdrowia – to bezrobotnych zarejestrowanych w tych zawodach było 88. Na uwagę zasługuje fakt że

w omawianej grupie znajduje się niewielu bezrobotnych lekarzy, było ich tylko 7 osób, a głównie osoby zarejestrowane, to specjaliści ochrony zdrowia (70 osób). Tak że wśród lekarzy, dentystów, weterynarzy i farmaceutów bezrobocie można uznać za marginalne.

Następna duża grupa obejmująca zawody wymagające wiedzy, umiejętności do wykonywania prac technicznych i podobnych, gdzie jest widoczny wzrost bezrobocia to 3 grupa: technicy i inny średni personel. W tej grupie na koniec czerwca br. było zarejestrowanych 9841 osób, gdy rok wcześniej 9375 osób. Dzieli się ona na cztery podgrupy:

1. Największa grupa - średni personel techniczny zarejestrowanych było 5229 bezrobotnych osób głównie to technicy mechanicy (1573 osób) i technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni (1167 osób)
2. Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia 2465 osób zarejestrowanych, najbardziej liczne zawody reprezentowane to technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni (1292 osoby).
3. Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy - najbardziej marginalna podgrupa licząca tylko 58 osób
4. Pracownicy pozostałych specjalności stanowili 2089 osób. W tej grupie powyżej 330 osób usytuowały się takie zawody jak: pracownicy administracyjni, sekretarz i pokrewni oraz księgowi, pracownicy ds. finansowych i handlowych

Na rynku pracy trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych. Bezrobotni zaliczani do

9 wielkiej grupy - pracownicy przy pracach prostych zajmują trzecie miejsce pod względem liczebności bezrobotnych. Pod koniec czerwca br. były zarejestrowane 10772 takie osoby i w odniesieniu do stanu z końca czerwca 2002 r. liczebność tej kategorii bezrobotnych spadła o 737 osoby.

W tej grupie wydzielone zostały następujące kategorie bezrobotnych:

1. największa grupa - pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach – w końcu grudnia grupa ta liczyła 4989 osób (w tej podgrupie najbardziej reprezentatywny zawód według kodu czterocyfrowego - to pomoce, sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne - 2440 osób oraz gospodarze budynku –1253 osoby
2. druga pod względem wielkości grupa to robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie - w końcu omawianego okresu grupa ta liczyła 4437 osoby
3. najmniejsza robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni jest to najmniej liczna grupa spośród trzech wymienionych ponieważ objęła tylko – 1346 osób

W rankingu pierwszych dwudziestu pięciu zawodów według liczby zarejestrowanych bezrobotnych uplasowały się następujące zawody i specjalności według kodu 6 cyfrowego :

Zawody i specjalności		Bezrobotni Stan na koniec 30.06.2003 r.	“Napływ” bezrobotnych w I półroczu 2003 r.
Razem w 25 zawodach, w których było najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych		47419	18981
z tego:			
1.	Sprzedawca	9687	3904
2.	Krawiec	3212	945
3.	Kucharz	3188	925
4.	Murarz	3042	1358
5.	Pianista produkcji	2578	900
6.	Ślusarz	2547	1230
7.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2534	899
8.	Mechanik samochodów osobowych	2131	1247
9.	Szwaczka	2051	707
10.	Stolarz meblowy	1753	544
11.	Technik prac biurowych	1581	637
12.	Technik mechanik	1330	781

13.	Robotnik gospodarczy	1217	460
14.	Pomocniczy robotnik placowy	1216	498
15.	Sprzątaczką	1203	294
16.	Piekarz	1006	535
17.	Robotnik budowlany	956	399
18.	Technik rolnik	933	438
19.	Tokarz	816	399
20.	Technik budownictwa	800	414
21.	Obuwnik przemysłowy	798	176
22.	Malarz budowlany	741	287
23.	Mechanik –operator pojazdów i maszyn	711	384
24.	Stolarz budowlany	704	333
25.	Magazynier	684	287

Należy zaznaczyć że bezrobotni posiadający zawody wymienione w tabeli na koniec czerwca 2003 r. stanowili około 44 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

W rankingu zawodów i specjalności bezrobotnych, niezmiennie pierwsze miejsce pod względem liczebności zajmują sprzedawcy. W odniesieniu do stanu z końca czerwca 2002 r. populacja ta wzrosła o 198 osób. W sumie bez pracy pozostaje w tych zawodach 9687 osób i to przede wszystkim kobiety, które stanowią zdecydowaną większość 8358 osób tj. około 86%. Ten zawód szczególnie generuje bezrobocie wśród płci żeńskiej, tym bardziej że prawie 50% z tej subgrupy pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy. Należy podkreślić, że omawiana grupa, sprzedawcy zajmowała również kluczową pozycję w poprzednich latach.

W I połowie 2003 r. zarejestrowało się 3904 poszukujących pracę w tym zawodzie, tj. stanowili oni 8,3% ogółu nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Dla porównania dla tej grupy pracodawcy zgłosili 1271 ofert pracy, co oznacza że na 1 ofertę pracy dla sprzedawców zgłoszoną w I półroczu tego roku przypadało około 3 nowo zarejestrowanych bezrobotnych.

Natomiast pierwsze miejsce wśród zawodów nierobotniczych zajął zawód planista produkcji, który w rankingu uplasował się na piątą pozycję. W końcu czerwca 2003 r. było zarejestrowanych 2578 planistów produkcyjnych. Jednocześnie warto podkreślić że w I półroczu zarejestrowało się 900 bezrobotnych w wyżej wymienionym zawodzie. Stanowili oni 2% nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W urzędach pracy oczekiwało na nich tylko 10 ofert pracy, czyli na 1 ofertę pracy zgłoszoną I półroczu przypadało 90 nowo zarejestrowanych bezrobotnych. Osobnego omówienia wymaga zawód technik prac biurowych, który zajął 11 pozycję na liście rankingowej. W tym zawodzie było zarejestrowanych na koniec omawianego okresu 1581 osób, a natomiast napływ nowych bezrobotnych wynosił 637 osób. Ofert pracy w I półroczu w tym zawodzie wpłynęło aż 904, czyli na 1 nowego bezrobotnego przypadały średnio 1- 2 oferty pracy. Tak że mimo wysokiej 11 pozycji na której uplasował się ten zawód w rankingu, można powiedzieć że sytuacja w stosunku do bezrobotnych posiadających inne zawody jest w miarę korzystna.

Warto podkreślić że w omawianym rankingu zawodów bezrobotnych, pierwszy zawód z grupy specjalistów posiadających wykształcenie wyższe znajduje się na 29 pozycji. Są to ekonomiści. W końcu czerwca 2003 r. zarejestrowanych było 613 bezrobotnych, a "napływ" w tym zawodzie wyniósł 459 osób (1% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). W urzędach pracy oczekiwała na nich niewielka ilość ofert

pracy bo tylko 18, a więc na jedną ofertę pracy przypadało 25 – 26 nowo zarejestrowanych w tym zawodzie.

Na czele rankingu zawodów i specjalności bezrobotnych w końcu czerwca 2003 r. podobnie jak w latach poprzednich znalazły się osoby posiadające niskie kwalifikacje zawodowe. Najliczniej byli reprezentowani, tak w napływie jak i w stanie na koniec czerwca 2003 r. murarze, ślusarze, robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym, krawcy i kucharze.

Taka hierarchia nie ulega zmianie od lat, co w dalszym ciągu świadczy o niedostosowaniu systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy. Tym samym powoduje to powstawanie zawodów, na które nie istnieje tak duże zapotrzebowanie ze strony pracodawców. Natomiast szczupłość zgłaszanych ofert pracy do urzędów nie pokrywa zapotrzebowania wynikającego z dużego napływu do bezrobocia.

Zawody, w których poszukują pracy bezrobotne kobiety

Z ogólnej liczby bezrobotnych kobiet 54954 na koniec czerwca 2003 r. 45063 tj. 82% posiadało określone kwalifikacje do wykonywania zawodu.

Do najbardziej sfeminizowanych zawodów należy zaliczyć takie jak sprzedawcy – 8358 zarejestrowanych kobiet na koniec czerwca 2003 r. Również liczną grupą zawodową stanowią krawcy, kucharze, szwaczki. Struktura zawodowa gdzie większość stanowią kobiety nie zmienia się.

Ranking pierwszych piętnastu zawodów wśród kobiet przedstawia poniższa tabela :

Zawody i specjalności		Bezrobotne kobiety Stan na 30. 06.2003 r.	“Napływ” bezrobotnych kobiet w I półroczu 2003 r.
Razem w 15 zawodach, w których było najwięcej zarejestrowanych kobiet z tego:		25973	9050
1.	Sprzedawca	8358	3123
2.	Krawiec	2992	851
3.	Kucharz	2341	639
4.	Szwaczka	2032	722
5.	Pianista produkcyjny	1901	706
6.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1514	457
7.	Technik prac biurowych	1437	545
8.	Sprzątaczką	1186	283
9.	Pomocniczy robotnik placowy	989	399
10.	Obuwnik przemysłowy	684	176
11.	Fryzjer	553	251

12.	Technik rolnik	540	216
13.	Ekonomista	497	357
14.	Kelner	480	187
15.	Robotnik gospodarczy	469	138

Zasadnicza różnica, którą daje się zauważyć porównując ranking bezrobotnych ogółem i bezrobotnych kobiet to taka, że w pierwszych dziesięciu pozycjach gdzie jest najwięcej bezrobotnych kobiet, więcej jest zawodów z wyższym wykształceniem niż na podobnej liście dotyczącej ogółem bezrobotnych. Przykładowo pierwszy zawód z grupy specjalistów posiadających wykształcenie wyższe - ekonomista na liście rankingowej kobiet, znajduje się na 13 pozycji, gdy wśród bezrobotnych ogółem znajduje się dopiero na 29 pozycji.

Zawody w których poszukują pracy długotrwale bezrobotni

Wśród osób bezrobotnych poprzednio pracujących a pozostających bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy zarejestrowanych było 44411 bezrobotnych. Z tego określonym zawodem dysponowało 39292 osoby tj. 88,5% tej populacji, a długotrwale bezrobotnych bez zawodu było 5118 osób tj. 11,5 %. Wśród osób oczekujących na pracę powyżej 12 miesięcy najwięcej bezrobotnych było w zawodzie sprzedawca, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, kucharz, murarz.

Jak widzimy wśród długotrwale bezrobotnych oprócz zawodów które występują na czele listy rankingowej, dotyczącej ogólnej liczby bezrobotnych, uplasowały się też zawody które wcześniej tam nie występowały. Dotyczy to zawodów głównie w grupie pomocników przy pracach prostych, a więc zawody: sprzątaczkę, robotnika gospodarczego i pomocniczego robotnika polowego, które mogą wiązać się z ryzykiem długiego pozostawania na bezrobociu.

Struktura zawodów długotrwale bezrobotnych bez pracy nie zmienia się. W rankingu zawodów bezrobotnych długotrwale bezrobotnych pozostających na bezrobociu powyżej 12 miesięcy na pierwszych piętnastu miejscach uplasowały się następujące zawody:

Zawody i specjalności		Długotrwale bezrobotni Stan na 30.06.2003 r.
Razem w 15 zawodach, w których było najwięcej zarejestrowanych długotrwale bezrobotnych		17887
z tego:		
1.	Sprzedawca	4702
2.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1404
3.	Kucharz	1364
4.	Murarz	1355
5.	Krawiec	1330
6.	Pianista produkcyjny	1145
7.	Szwaczka	1086

8.	Ślusarz	1049
9.	Sprzątaczką	750
10.	Technik prac biurowych	713
11.	Mechanik samochodów osobowych	703
12.	Robotnik gospodarczy	630
13.	Stolarz meblowy	620
14.	Obuwnik przemysłowy	543
15.	Pomocniczy robotnik polowy	493

Zawody w których poszukują pracy bezrobotni absolwenci

W końcu czerwca 2003 r. w ewidencji urzędów było zarejestrowanych 2300 bezrobotnych absolwentów. Udział tej populacji w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 2,1% (w czerwcu 2002 r. również 2,1%). Zdecydowana większość bezrobotnych absolwentów (1761 osoby tj. 76,6% ogółu) posiadała wyuczony zawód.

Grupy Zawodów	Bezrobotni ogółem		w tym: absolwenci	
	Nowo zarejestrowani	Udział [%]	Nowo zarejestrowani	Udział [%]
Ogółem	46863	100	6594	100
z tego				
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	232	0,5	55	0,8
Specjaliści	2721	5,8	1176	17,8
Technicy i inny średni personel	5585	11,9	1353	20,5
Pracownicy biurowi	2430	5,2	445	6,8

Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	5858	12,5	846	12,9
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1221	2,6	48	0,7
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15238	32,5	1057	16,0
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2185	4,6	22	0,4
Pracownicy przy pracach prostych	3705	7,9	245	3,7
Sily zbrojne	10	0,1	0	0
Bez zawodu	7678	16,4	1347	20,4

Analizując dane statystyczne zawarte w tabeli w I półroczu 2003 r. najczęściej zarejestrowanych absolwentów posiadało zawody wyuczone mieszczące się w grupie techników i innego średniego personelu – 1353 osoby (20,5%), oraz robotników przemysłowych i rzemieślników – 1057 osób (16,0% ogółu zarejestrowanych absolwentów). Natomiast 1347 absolwentów nie posiadało zawodu. Grupa bez zawodu dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, oraz osób posiadających wykształcenie ogólnokształcące. W grupie tej zdecydowanie przeważają kobiety – 907 osób, które stanowią około 67% tej subpopulacji.

Niepokojącym zjawiskiem jest fakt że, wraz ze wzrostem liczby absolwentów legitymujących się dyplomami wyższych uczelni, wzrosła liczba absolwentów posiadających zawody zaliczane do grupy specjalistów. Na uwagę zasługuje fakt że w I półroczu "napływ" w tej grupie wyniósł 1176 osób, co stanowiło 17,8% wszystkich nowo rejestrujących się absolwentów. Natomiast wśród nowo rejestrujących się wszystkich bezrobotnych grupa specjalistów stanowiła zaledwie 5,8%.

W rankingu bezrobotnych absolwentów według zawodów na pierwszych lokatach od kilku lat znajdują się te same zawody.

Potwierdza to znany fakt że w dalszym ciągu niedostosowania istniejącego systemu edukacji narodowej do potrzeb zmieniającego się dynamicznie rynku pracy.

Ranking pierwszych dwudziestu zawodów według liczby zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w końcu czerwca 2003 r. przedstawia poniższa tabela

Zawody i specjalności		Bezrobotni absolwenci
		Stan na 30.06.2003 r.
Razem w 10 zawodach, w których było najczęściej zarejestrowanych absolwentów		955
z tego:		
1.	Sprzedawca	202
2.	Krawiec	70
3.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	66
4.	Technik mechanik	62

5.	Technik administracji publicznej	54
6.	Ekonomista	53
7.	Mechanik samochodów osobowych	48
8.	Technik rolnik	44
9.	Kucharz	40
10.	Technik informatyk	36
11.	Technik administracji	34
12.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	33
13.	Robotnik pomocniczy polowy	32
14.	Technik handlowiec	29
15.	Technik budownictwa	29
16.	Technik elektronik	26
17.	Technik technologii odzieży	25
18.	Technik prac biurowych	24
19.	Pianista produkcyjny	24
20.	Technik elektryk	24

Liczba zarejestrowanych absolwentów w zawodach wymienionych w zamieszczonej powyżej tabeli ukształtowała się na poziomie 955 osób. Bezrobotni ci stanowili 41,5% ogółu zarejestrowanych absolwentów.

Należy podkreślić że w rankingu zarejestrowanych absolwentów wśród pierwszych dwudziestu pięciu zawodów o najwyższej liczbie absolwentów znalazły się trzy zawody, wymagające posiadania wykształcenia wyższego. Mianowicie już na 6 pozycji znaleźli się ekonomiści, na 21 specjaliści ds. marketingu, a na 22 pozostali specjaliści ds. marketingu i handlu. Natomiast stosunkowo duże rozbieżności w stosunku do rankingu ogółem bezrobotnych uwidaczniają się w grupie techników. Ponieważ wśród pierwszych 25 –ciu zawodów o najwyższej liczbie absolwentów znalazło się aż 15 zawodów wymagających wykształcenia technicznego

W I półroczu 2003 r. zgłoszono 2398 ofert pracy dla absolwentów, co stanowiło 14,6 ogółu zgłaszanych ofert pracy. Było to o 1101 ofert więcej niż w I półroczu 2002 r.. Najwięcej ofert pracy dla absolwentów pochodziło z miasta Gorzowa (292), powiatu żarskiego (287) i miasta Zielonej Góry (279).

Oferty na prace subsydiowane (2033 propozycje zatrudnienia) stanowiły 84,8% wszystkich ofert pracy dla absolwentów. Z sektora publicznego pochodziło 1072 ofert zatrudnienia, co stanowiło 44,7 ofert pracy dla absolwentów

II. OFERTY PRACY

Oferty pracy to zgłoszone do powiatowych urzędów pracy wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych a także w ramach umów zleceń i umów o dzieło.

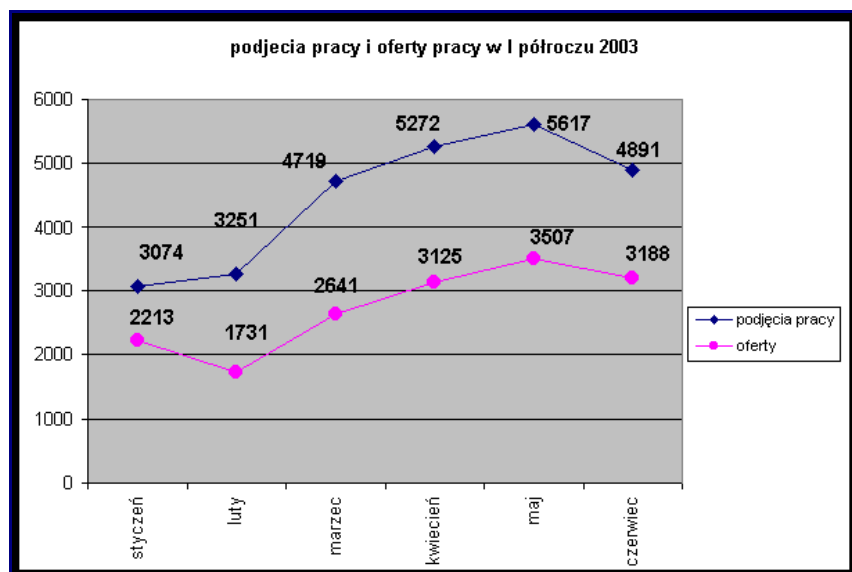
Analiza dotyczy wolnych miejsc pracy pozyskanych przez pośredników pracy oraz propozycji pracy składanych przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy w województwie lubuskim. W okresie od stycznia do czerwca 2003 r. zgłoszono do urzędów pracy 16405 ofert pracy tj. o 2644 więcej niż analogicznie w I półroczu 2002 r. Najwięcej propozycji pracy oferowały urzędy pracy w :

- Żarach – 2436 ofert
- Nowej Soli – 1564 oferty
- Żaganiu – 1453 oferty.

Struktura wolnych miejsc pracy przedstawia się następująco:

- 43,8% to miejsca pracy subsydiowanej środkami Funduszu Pracy
- 56,2% dotyczyło pracy niesubsydiowanej
- 29,8% pochodziło z sektora publicznego (w I półroczu 2002 r. 24,8%)
- 70,2 pochodziło z sektora prywatnego (w I półroczu 2002 r. – 75,2%)
- 2,5% ogółu propozycji pracy zgłosili pracodawcy w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych (odpowiednio w ubiegłym roku 3,5%)
- 14,6% to oferty skierowane do absolwentów (odpowiednio w ubiegłym roku 9,4%).

Zależność między podjęciami pracy i ofertami pracy, które wpłynęły do powiatowych urzędów pracy w województwie lubuskim w poszczególnych miesiącach 2003 przedstawia poniższy wykres.

W końcu czerwca 2003 r. na jedno wolne miejsce przypadało ok. 34 bezrobotnych , a przed rokiem 55 bezrobotnych

Niniejsza analiza ofert pracy wg zawodów (specjalności) jest przedstawiona na podstawie 4–cyfrowych kodów zawodów, gdyż kody 4–cyfrowe zawierają bardziej szczegółowo wyróżnione zawody od kodów 3–cyfrowych i dlatego też jako wersja bardziej użyteczna została wykorzystana dla potrzeb tego opracowania.

Pracodawcy zgłaszali największe zapotrzebowanie na pracowników mających podjąć zatrudnienia w zawodach:

A/ z wykształceniem wyższym:

- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych 105 ofert,
- specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej nie sklasyfikowani 69 ofert,
- specjaliści administracji publicznej gdzie indziej nie sklasyfikowani 45 ofert.
- pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy nie sklasyfikowani w innym miejscu 31 ofert ,
- specjaliści do spraw finansowych 29 ofert,

B/ z wykształceniem średnim:

- pozostali pracownicy obsługi biurowej 1046 ofert,
- pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni 453 oferty,
- magazynierzy i pokrewni 263 oferty,
- agenci do spraw sprzedaży 231 ofert,
- technicy elektrycy 93 oferty,

C/ z wykształceniem zasadniczym, bądź średnim:

- sprzedawcy i demonstratorzy 1271 ofert,
- pracownicy usług ochrony nie sklasyfikowani w innym miejscu 135 ofert,
- kucharze 129 ofert,

D/ z wykształceniem zasadniczym:

- szwaczki, hafciarki i pokrewni 603 oferty,
- robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni 409 ofert,
- stolarze i pokrewni 391 ofert,
- kierowcy samochodów ciężarowych 276 ofert,
- kowale, hartownicy i pokrewni 249 ofert,
- robotnicy leśni i pokrewni 206 ofert,

E/ oferty skierowane do osób, których kwalifikacje odpowiadają elementarnym umiejętnościom:

- gospodarze budynków 1574 oferty,
- robotnicy w rolnictwie i pokrewni 775 ofert,
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym 602 oferty,
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle 564 oferty,
- pomoce i sprzętaczk biurowe, hotelowe i podobne 521 ofert.

W ciągu całego I półrocza 2003 r. dla osób nie posiadających zawodu nie zgłoszono żadnej oferty.

Na 362 grupy elementarne w 87 grupach w ciągu całego półrocza 2003 r. nie zanotowano żadnej oferty. Przy czym w 61 grupach zarejestrowana była niewielka liczba bezrobotnych (często pojedyncze osoby). Najwięcej bezrobotnych, dla których nie zgłoszono żadnej oferty zanotowano w zawodach:

-rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby - 317 bezrobotnych

-operatorzy urządzeń do przetwórstwa chemicznego nie sklasyfikowani

w innym miejscu - 296 bezrobotnych

-monterzy sieci i urządzeń telekomunikacyjnych 151 bezrobotnych.

Wśród zawodów, dla których w powiatowych urzędach pracy nie odnotowano żadnej oferty pracy występuje 28 zawodów wymagających wyższego wykształcenia. Jednak tylko w jednym zawodzie nie zanotowano osób posiadających status bezrobotnego – specjaliści pielęgniarstwa i położnictwa.

W 20 zawodach wymagających wykształcenia średniego pracodawcy nie zgłosili żadnej oferty. Przy czym w 7 zawodach zarejestrowanych było w ewidencji bezrobotnych po 1 – 2 osoby :

- operatorzy obiektów jądrowych
- optycy
- oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni
- rzeczoznawcy, taksatorzy i licytatorzy
- pracownicy parafialni i świeccy krzewiciele
- aktorzy cyrkowi i pokrewni.

Wśród zawodów wymagających wykształcenia średniego bądź zasadniczego, dla 5 zawodów nie zanotowano żadnej oferty:

- przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek
- osoby do towarzystwa
- psychotronicy
- funkcjonariusze więziennictwa i pokrewni
- strażnicy ochrony kolei.

Jeśli chodzi o zawody do wykonywania których wystarcza wykształcenie zasadnicze, to dla 34 grup nie zgłoszono ofert pracy. W tym w 7 grupach zawodów w ewidencji zarejestrowane były 1 – 2 osoby bezrobotne:

- górnicy strzałowi
- nurkowie
- mechanicy statków powietrznych
- monterzy instrumentów muzycznych
- operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych nie sklasyfikowani w innym miejscu
- operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji cukru
- operatorzy maszyn i urządzeń do przetwórstwa kawy, herbaty i ziarna kakaowego.

W 4 grupach zawodów, do wykonywania których wystarczą elementarne umiejętności zgłoszono 1-2 propozycje pracy:

- czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicach
- robotnicy pomocniczy w rybołówstwie i łowiectwie
- pomoce domowe i sprzątaczk
- wybierający pieniądze z automatów odczytujących liczniki i pokrewni.

III. OFERTY PRACY A ZAWODY BEZROBOTNYCH

W celu pełniejszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy, tj. popytu i podaży konkretnych zawodów, zestawiono liczbę osób bezrobotnych w danym zawodzie ("napływ" bezrobotnych w I półroczu oraz liczbę zarejestrowanych bezrobotnych na koniec czerwca) z liczbą ofert pracy zgłoszonych w I połowie 2003 r. do urzędów pracy i wyliczono wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy, który procentowo określa szansę uzyskania propozycji pracy w poszczególnych grupach zawodowych.

Ponadto należy mieć na uwadze fakt, iż istnieją takie grupy zawodowe, których przedstawiciele rzadko rejestrują się w urzędach pracy jako bezrobotni, są to przeważnie osoby posiadające wykształcenie lub specjalizację, na którą istnieje popyt na lokalnym rynku pracy. Osoby te poszukują zatrudnienia na własną rękę. Istnieją również oferty pracy, które pracodawcy rzadko zgłaszają do urzędów pracy, a które to oferty zamieszczają w lokalnej prasie bądź innych mediach.

Oferty prasowe mogą również stanowić ważne źródło informacji zarówno o rozmiarach jak i kierunkach popytu na pracę. Poza tym ogłoszenia prasowe ze względu na zasięg docierają do większego grona osób, bo zarówno do bezrobotnych aktywnie poszukujących pracy, jak też posiadających status poszukujących pracy, oraz osób pracujących jednak noszących się z zamiarem zmiany zatrudnienia.

Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje, że na niektóre zawody istnieje większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców, z kolei na inne mniejsze.

Zawody "nadwyżkowe"- to zawody, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci propozycji pracy.

Z analizy liczby bezrobotnych zaliczanych do poszczególnych grup zawodowych i ofert pracy zgłoszonych dla osób w tych zawodach wynika, że zdecydowaną większość stanowią zawody zaliczane do nadwyżkowych. Do zawodów nadwyżkowych, w których było więcej zarejestrowanych bezrobotnych niż ofert pracy zgłoszonych w ciągu I półrocza br. należą następujące grupy zawodowe:

A/ z wykształceniem wyższym (powyżej 100 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska; dla 355 bezrobotnych zgłoszono 27 ofert (wskaźnik 7,6%),
- Inżynierowie mechanicy; dla 229 – 13 ofert (wskaźnik 5,7%),
- Inżynierowie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni, dla 148 – 19 ofert (wskaźnik 6,1%),
- Specjaliści ochrony zdrowia niesklasyfikowani w innym miejscu; dla 140 – 7 ofert (wskaźnik 5,0%),
- Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych; dla 586 – 105 ofert (wskaźnik 17,9%),
- Nauczyciele szkół ponadpodstawowych; dla 198 – 21 ofert (wskaźnik 10,6%),
- Nauczyciele przedszkoli; dla 222 – 5 ofert (wskaźnik 2,3%),
- Pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy nie sklasyfikowani w innym miejscu; dla 287 – 31 ofert (wskaźnik 10,8%),
- Ekonomisci; dla 1072 – 18 ofert (wskaźnik 1,7%),
- Specjaliści do spraw finansowych; dla 256 – 29 ofert (wskaźnik 11,3%),
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 801 – 69 ofert (wskaźnik 8,6%),
- Prawnicy nie sklasyfikowani w innym miejscu, dla 131 – 11 ofert (wskaźnik 8,4%),
- Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni; dla 131 – 3 oferty (wskaźnik 2,3%),
- Filozofowie, historycy i politolodzy; dla 149 – 1 oferta (wskaźnik 0,7%),
- Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 316 – 45 ofert (wskaźnik 14,2%).

B/ z wykształceniem średnim :(powyżej 500 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni; dla 1777 – 10 ofert (wskaźnik 0,6%),
- Technicy elektrycy; dla 514 – 93 oferty (wskaźnik 18,1%),
- Technicy elektroniki i telekomunikacji; dla 518 – 13 ofert (wskaźnik 2,5%),
- Technicy mechanicy; dla 2496 – 59 ofert (wskaźnik 2,4%),
- Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 1604 – 10 ofert (wskaźnik 0,6%),
- Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni; dla 1910 – 10 ofert (wskaźnik 0,5%),
- Dietetycy i żywieniowcy; dla 534 – 7 ofert (wskaźnik 1,3%),
- Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 662 – 31 ofert (wskaźnik 4,7%),
- Pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni; dla 716 – 453 oferty (wskaźnik 63,3%),
- Księgowi; dla 507 – 83 oferty (wskaźnik 16,4%),
- Magazynierzy i pokrewni; dla 1034 – 263 oferty (wskaźnik 25,4%),
- Planiści produkcji; dla 3478 – 10 ofert (wskaźnik 0,3%),
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej; dla 2353 – 1046 ofert (wskaźnik 44,5%).

C/ z wykształceniem zasadniczym bądź średnim:(powyżej 500 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Kucharze; dla 4175 – 129 ofert (wskaźnik 3,1%),
- Kelnerzy i pokrewni; dla 1251 – 118 ofert (wskaźnik 9,4%),
- Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni; dla 976 – 109 ofert (wskaźnik 11,2%),
- Sprzedawcy i demonstratorzy; dla 13639 – 1271 ofert (wskaźnik 9,3%).

D/ z wykształceniem na ogół zasadniczym :(powyżej 1000 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Rolnicy produkcji roślinnej; dla 1195 – 189 ofert (wskaźnik 15,8%),
- Robotnicy leśni i pokrewni; dla 1351 – 206 ofert (wskaźnik 15,2%),
- Murarze i pokrewni; dla 4469 – 219 ofert (wskaźnik 4,9%),
- Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni; dla 1461 – 65 ofert (wskaźnik 4,4%),
- Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych; dla 1375 – 79 ofert (wskaźnik 5,7%),
- Malarze budowlani i pokrewni; dla 1591 – 98 ofert (wskaźnik 6,2%),
- Ślusarze i pokrewni; dla 3896 – 249 ofert (wskaźnik 6,4%),
- Ustawiacze - operatorzy obrabiarek skrawających do metali; dla 1487 – 71 ofert (wskaźnik 4,8%),
- Mechanicy pojazdów samochodowych; dla 4872 – 171 oferty (wskaźnik 3,5%),
- Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń; dla 3592 – 51 ofert (wskaźnik 1,4%),
- Elektromonterzy; dla 1410 – 40 ofert (wskaźnik 2,8%),
- Piekarze, cukiernicy i pokrewni; dla 2433 – 190 ofert (wskaźnik 7,8%),
- Stolarze i pokrewni; dla 3061 – 391 ofert (wskaźnik 12,8%),
- Tkacze, dziewiarze i pokrewni; dla 1039 – 56 ofert (wskaźnik 5,4%),
- Krawcy, kapelusznicy i pokrewni; dla 4185 – 84 oferty (wskaźnik 2,0%),
- Szwaczki, hafciarki i pokrewni; dla 2974 – 603 oferty (wskaźnik 20,3%),
- Obuwnicy; dla 1198 – 102 oferty (wskaźnik 8,5%),
- Kierowcy samochodów ciężarowych; dla 1074 – 276 ofert (wskaźnik 25,7%),

E/ osoby, których kwalifikacje odpowiadają elementarnym umiejętnościom :(powyżej 1000 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne; dla 3054 – 521 ofert (wskaźnik 17,1%),
- Gospodarze budynków; dla 1720 – 1574 oferty (wskaźnik 91,5%),
- Robotnicy pomocniczy w rolnictwie i pokrewni; dla 1831 – 775 ofert (wskaźnik 42,3%),
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym; dla 1375 – 602 oferty (wskaźnik 43,8%),
- Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle; dla 4010 – 564 oferty (wskaźnik 14,1%).

Zawody "deficytowe", to zawody, w których liczba zgłoszonych ofert pracy jest wyższa niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych. W związku z bardzo nielicznymi takimi grupami zawodowymi bezrobotnych, a często ich braku i przy jednocześnie bardzo niewielkiej liczbie ofert pracy, trudno jest w zasadzie wyciągać wnioski i w pełni mówić o zawodach deficytowych.

W I półroczu 2003 r. w województwie lubuskim możemy uznać za grupę zawodów typowo "deficytowych" meteorologów, ponieważ w omawianym okresie zgłoszono dla nich 1 ofertę pracy a na koniec czerwca 2003 r. nie odnotowano żadnego bezrobotnego w tym zawodzie, grawerzy szkła i pokrewnych – zgłoszono 4 oferty pracy i nie było żadnego bezrobotnego, drukarze sitodrukowi i pokrewni – 22 oferty pracy przy braku bezrobotnych, czy wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki i pokrewni – 1 oferta pracy i brak zarejestrowanych bezrobotnych.

Istnieją też grupy zawodów w których nie występują zarejestrowani bezrobotni, ale w stosunku do których nie zgłoszono w omawianym okresie również żadnej oferty pracy. Są to: parlamentarzyści i politycy, wyżsi urzędnicy, zawodowi działacze organizacji politycznych, zawodowi działacze organizacji społecznych, zawodowi działacze organizacji związkowych, biofizycy, biochemicy i pokrewni, lekarze

stomatolodzy, wizytatorzy szkolni, egzaminatorzy, twórcy ludowi, duchowni chrześcijańscy, kontrolerzy i inspektorzy administracji publicznej, technicy urządzeń ruchu lotniczego, instruktorzy lotniczy, pośrednicy ubezpieczeniowi, urzędnicy organów udzielających licencji, pracownicy lombardów, stewardzi, modelki i modele, hodowcy drobiu, fotografowie poligraficzni, operatorzy urządzeń filtrujących i oddzielających, operatorzy urządzeń do przeróbki ropy naftowej i gazu, operatorzy zautomatyzowanych i zrobotyzowanych linii produkcji w przemyśle elektromaszynowym, operatorzy robotów i manipulatorów przemysłowych, operatorzy urządzeń do produkcji materiałów wybuchowych i pokrewni, operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów, maszyniści maszyn introligatorskich, operatorzy maszyn i urządzeń przemysłu tytoniowego, monterzy wyrobów tekstylnych, tektury i materiałów pokrewnych, monterzy wyrobów złożonych, domokrażcy i sprzedający na telefon, żołnierze nadterminowej służby wojskowej.

W województwie lubuskim „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” (liczony jako stosunek liczby zgłoszonych w ciągu I półrocza 2003 r. ofert pracy w danym zawodzie, do liczby nowo zarejestrowanych i zarejestrowanych na koniec czerwca 2003 r. bezrobotnych w danym zawodzie), dla osób posiadających kwalifikacje odpowiadające wykształceniu wyższemu wynosił średnio **8,5%**.

Najbardziej korzystny był w grupach:

- Specjaliści metod nauczania (wskaźnik wynosił 220,0%),
- Archiwiści i muzealnicy (wskaźnik 87,5%),
- Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy (wskaźnik 66,7%).

„Wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” w zawodach, w których na ogół wymagane jest posiadanie wykształcenia średniego, wynosił średnio **12,7%**.

Najbardziej korzystny był w grupach zawodowych:

- Pracownicy bibliotek i informacji naukowej (wskaźnik 825,0%),
- Kodowacze i korektorzy (wskaźnik 300,0%),
- Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy (wskaźnik 106,7%)
- Kontrolerzy robotów przemysłowych (wskaźnik 100,0%),
- Agenci do spraw sprzedaży (wskaźnik 78,6%),
- Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni (wskaźnik 63,3%).

Dla grup zawodowych, gdzie wymagane jest posiadanie kwalifikacji odpowiadających wykształceniu średniemu bądź zasadniczemu, „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” wynosił średnio **9,2%**.

Najbardziej korzystny był w grupach zawodowych:

- Kierownicy pociągów, konduktorzy i rewizorzy (wskaźnik 94,4%),
- Pracownicy usług ochrony nie sklasyfikowani w innym miejscu (wskaźnik 33,0%).
- Pracownicy domowej opieki osobistej (wskaźnik 28,3%).

Wśród bezrobotnych posiadających zawody, do których wykonywania wystarcza posiadanie wykształcenia zasadniczego, „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” wynosił średnio **17,6%**.

Korzystne wskaźniki zanotowano w zawodach:

- Monterzy wyrobów z metalu, gumy i tworzyw sztucznych (wskaźnik 353,1%),
- Szlifierze narzędzi i polerowacze metali (wskaźnik 244,4%),
- Operatorzy urządzeń do rozdrabniania, mieszania i granulowania chemikaliów (wskaźnik 216,7%),
- Robotnicy budownictwa wodnego i pokrewni (wskaźnik 177,1%),
- Operatorzy maszyn górniczych i pokrewni (wskaźnik 160,0%),
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z drewna (wskaźnik 145,0%),
- Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni (wskaźnik 137,0%),
- Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych (wskaźnik 118,8%).

W zawodach do wykonywania których wystarcza posiadanie kwalifikacji odpowiadających elementarnym umiejętnościom „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” wynosił średnio **33,6%**.

Najkorzystniejszy wskaźnik w tej populacji bezrobotnych zanotowano w grupach zawodowych:

- Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach (wskaźnik 175,0%),
- Gospodarze budynków (wskaźnik 91,5%),
- Zamiatacze i pokrewni (wskaźnik 84,1%).

Zawody, dla których wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy, za pośrednictwem urzędu pracy jest bardzo niekorzystny, to m.in.:

- Operatorzy urzędzeń do przetwórstwa chemicznego nie sklasyfikowani w innym miejscu (dla 368 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),
- Monterzy sieci i urzędzeń telekomunikacyjnych (dla 208 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (429 bezrobotnych),
- Bibliotekarze i specjaliści do spraw informacji (dla 76 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),
- Ekonomiści – 1,7% (dla 1072 bezrobotnych zgłoszono 18 ofert pracy),
- Filozofowie, historycy i politolodzy 0,7% (dla 149 bezrobotnych zgłoszono 1 ofertę pracy),
- Technicy nauk chemicznych, fizycznych i pokrewni – 2,0% (dla 345 bezrobotnych wpłynęło 7 propozycji pracy),
- Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni - 0,6 % (dla 1777 bezrobotnych zgłoszono 10 propozycji pracy),
- Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni – 0,5% (dla 1910 bezrobotnych wpłynęło 10 propozycji pracy),
- Ogrodnicy, sadownicy i pokrewni – 1,5% (dla 67 bezrobotnych wpłynęła
- 1 propozycja pracy),
- Technicy technologii żywności – 1,2% (dla 324 bezrobotnych zgłoszono 4 propozycje pracy),
- Dietetycy i żywieniowcy – 1,3% (dla 534 bezrobotnych wpłynęło 7 propozycji pracy),
- Planiści produkcji – 0,3% (dla 3478 bezrobotnych wpłynęło 10 propozycji pracy),
- Telefoniści – 0,5% (dla 214 bezrobotnych wpłynęła 1 propozycja pracy),
- Hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej nie sklasyfikowani – 0,7% (dla 435 bezrobotnych wpłynęły 3 propozycje pracy),
- Monterzy izolacji – 1,5% (dla 388 bezrobotnych zgłoszono 6 propozycji pracy),
- Tynkarze i pokrewni – 2,0% (dla 148 bezrobotnych zgłoszono 3 propozycje pracy),
- Krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 2,0% (dla 4185 bezrobotnych zgłoszono 84 propozycje pracy),
- Mechanicy – monterzy maszyn i urzędzeń – 1,4% (dla 3592 bezrobotnych zgłoszono 51 propozycji pracy),
- Mechanicy precyzyjni – 0,8% (dla 244 bezrobotnych zgłoszono 2 propozycje pracy),
- Plecionkarze, szcztokarze i pokrewni – 1,3% (dla 225 bezrobotnych zgłoszono
- 3 propozycje pracy),
- Sprzedawcy ulicznych – 1,7% (dla 176 bezrobotnych zgłoszono 3 propozycje pracy).

Osoby bez zawodu stanowiły 23,7% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w ewidencji urzędów pracy w ciągu I półrocza i zgodnie ze stanem na dzień 30 czerwca 2003 r. (25584 osób).

Na podstawie niniejszej analizy można wyciągnąć wnioski, że możliwość pozyskania pracy przez statystycznego bezrobotnego przy pomocy powiatowych urzędów pracy województwa lubuskiego jest niewielka, gdyż w I połowie 2003 r. średni wojewódzki "wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy" wyniósł 10,6%.

W celu lepszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy w zakresie popytu i podaży w ramach poszczególnych zawodów dołączono zestawienie liczby bezrobotnych w danej grupie zawodowej z liczbą ofert pracy dotyczących tych grup zawodów. W ten sposób można wyliczyć wskaźnik, który procentowo określa (w przybliżeniu) szansę otrzymania pracy w poszczególnych grupach zawodowych.

V. Podsumowanie

- W końcu czerwca 2003 r. w rejestrach pozostawało 107774 bezrobotnych, z których 80,7% to poprzednio pracujący. Wśród zarejestrowanych 83,4% posiadało wyuczony zawód. Biorąc pod uwagę wielkie grupy zawodowe to wzrost liczby bezrobotnych w porównaniu z końcem czerwca 2002 r. odnotowano w 6 z 10 grup wielkich, największy wśród osób bez zawodu i pracowników usług osobistych i sprzedawców. Natomiast największy spadek liczby bezrobotnych wystąpił w grupie operatorzy i monterzy maszyn i urzędzeń.
- Największy względny wzrost odnotowano w grupie bezrobotnych specjalistów oraz parlamentarzystów, wyższych urzędników i kierowników.
- W dalszym ciągu w strukturze zawodowej bezrobotnych dominują osoby posiadające zawody z grupy robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (32,8% ogółu bezrobotnych. Nowe rejestracje bezrobotnych zaliczane do tej grupy stanowiły 32,5 wszystkich rejestracji w województwie. Najliczniej reprezentowane zawody z tej grupy (na poziomie 4 cyfrowego kodu zawodu) – to murarze i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, krawcy, ślusarze i pokrewni.
- W okresie od stycznia do czerwca 2003 r. zgłoszono do urzędów pracy 16405 ofert pracy tj. o 2644 więcej ofert niż analogicznie w 2002 r. Najwięcej propozycji pracy oferowały urzędy pracy w Żarach (2436), Nowej Soli (1564), Żaganiu (1453) oferty.
- W strukturze wolnych miejsc pracy w dalszym ciągu dominują oferty z sektora prywatnego ale równocześnie widać wzrost ofert z sektora publicznego 29,8% w porównaniu do 2002 r. gdzie było 24,8%.
- Pracodawcy zgłaszali największe zapotrzebowanie na pracowników wg poziomu wykształcenia w następujących zawodach: z wykształceniem wyższym -nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, z wykształceniem średnim – pozostali pracownicy obsługi biurowej, z wykształceniem zasadniczym bądź średnim – sprzedawcy i demonstratorzy, z wykształceniem zasadniczym – szwaczki, hafciarki i pokrewni, oferty dla osób, których kwalifikacje odpowiadają elementarnym umiejętnościom – gospodarze budynków.
- "Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy" za pośrednictwem powiatowego urzędu pracy jest najmniejszy dla zarejestrowanych bezrobotnych posiadających kwalifikacje odpowiadające wykształceniu wyższemu (8,5%), natomiast najwyższy wśród zarejestrowanych bezrobotnych posiadających kwalifikacje odpowiadające elementarnym umiejętnościom (33,6%).

opracowali
Dorota Talarczyk
Elżbieta Śliwa
Mirosław Nowinka
Wydział do spraw Rynku Pracy, Informacji i Analiz